

ZNEUŽÍVANIE LIEKOV A DROG DEŤMI A V ADOLESCENCII

J. KRESÁNEK,⁽¹⁾ S. PLAČKOVÁ,⁽²⁾

Subkatedra dorastového lekárstva a toxikológie IVZ v Bratislave,⁽¹⁾

vedúci: MUDr. J. Kresánek;

Toxikologické informačné centrum (TIC) pri Klinike pracovného lekárstva
a toxikológie (KPLT) Dérerovej NsP, Bratislava,⁽²⁾

vedúca TIC: PharmDr. S. Plačková,

prednosta KPLT: doc. MUDr. F. Krutý, CSc.

S ú h r n

V práci podávame stručný prehľad o zneužívaní liekov a drog deťmi a mladistvými na základe analýzy telefonických konzultácií Toxikologického informačného centra pri Klinike pracovného lekárstva a toxikológie Dérerovej nemocnice s poliklinikou. Upozorňujeme na zmenu spektra zneužívaných látok a znižujúcu sa vekovú hranicu abúzerov.

Kľúčové slová: Vek – drogy – abúzeri

J. Kresánek, S. Plačková: DRUG ABUSE AMONG CHILDREN AND ADOLESCENTS

S u m m a r y

In our report we pictured a brief review of drug abusing by children and adolescents in accordance with teleconsulting in Poisoning information centre of Department of occupation diseases and toxicology Derer's Hospital.

We informed about changed spectrum of abusing substances.

Key words: Age – drugs – abuser

TIC pri Klinike pracovného lekárstva a toxikológie Dérerovej NsP poskytuje telefonické konzultácie pri intoxikáciách pre lekárov a zdravotníkov. Viac ako 65 %

J. KRESÁNEK, S. PLAČKOVÁ / ZNEUŽÍVANIE LIEKOV A DROG DEŤMI A V ADOLESCENCII

konzultovaných intoxikácií sa týka vekovej skupiny 0 – 21 rokov. Podľa požitej noxy tvoria lieky 48 %, chemikálie 34 %, rastliny a huby 17 %, návykové látky a drogy 3 %. Na prvom mieste sú intoxikácie liekmi týchto farmakodynamických skupín: benzodiazepíny, analgetiká, antipyretiká (paracetamol), antihistaminiká a expektoranciá. Do 6 rokov veku ide o náhodné intoxikácie. K najzávažnejším intoxikáciám dochádza vo vekovej skupine 11 – 21 rokov, v ktorej prevládajú suicidálne intoxikácie, najmä u dievčat vo veku 18 – 20 rokov.

Od roku 1989 sme zaznamenali skoro 9-násobný nárast intoxikácie drogami s maximálnym výskytom vo vekovej skupine od 11 do 20 rokov. Do roku 1989 prevládal snifing prchavých látok (16 – 18-roční chlanci na stredných odborných učilištiach). So zmenou Slovenska z územia tranzitného na distribučný priestor pre drogy sa zmenilo podstatne aj spektrum zneužívaných látok. Najväčší nárast sme zaznamenali v tomto poradí: heroín, marihuana, kokain, amfetamín a jeho deriváty. Najviac sa zneužívajú drogy vo vekovej skupine 15 – 18 rokov 40 %, 20 – 24 rokov 30 %, 25 – 29 rokov 10 %, 0 – 14 rokov 4 % (!!). Vo vekovej skupine 25 – 29 v poslednom období zaznamenávame určitý pokles, ale presun do nižších vekových skupín (13 – 16 rokov).

Podľa druhu drogy prevládajú opiáty (heroín) 75 %, prchavé látky 12 %, hypnotiká a sedatíva (rohypnol) 8 %, kanabinoidy 3 %, psychostimulanciá 2,5 %, ostatné percentá sú halucinogény a iné psychoaktívne látky.

Najväčšie percento tvorí z radu abuzérov nezamestnaná mládež (60 %), stredoškólači (35 %), VŠ (3 %). Na ZŠ už 1/3 žiakov fajčí, 1/2 má skúsenosti s alkoholom, 12 % pozná niekoho, kto berie drogy a 2/3 (!!) vie, kde sa dajú zaobstarať. Aj keď je prekvapujúca erudícia mládeže o drogách, 2/3 si myslí, že zo závislosti sa dá vyliečiť a nepozná riziká, ako je AIDS, príp. hepatitída pri parenterálnom podávaní drog.

Vzhľadom na stúpajúcu tendenciu drogovej závislosti a posun do čoraz nižších vekových skupín je situácia alarmujúca a vážne ohrozuje zdravie našej najmladšej populácie.

Do redakcie prišlo dňa 23. 12. 1996

Adresa autora: MUDr. J. Kresánek, Černyševského 11, 851 04 Bratislava